

Yttrande över FOI rapport "Acceptabla elavbrott? Fyra strategier för säker elförsörjning"

Ärendet

Totalförsvarets Forskningsinstitut, FOI, fick 2003 i uppdrag av Energimyndigheten att genomföra en analys av möjliga säkerhets- och beredskapsåtgärder inom elförsörjningen. En expertgrupp med representanter för elföretag och el-användare har medverkat i analysen. Stockholms läns landsting har varit företräd i expertgruppen. Rubricerade rapport har remitterats till Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Förvaltningens synpunkter

Energimyndigheten har begärt att remissinstanserna skall fokusera sin granskning av studiens resultat i huvudsak på fyra följande övergripande frågeställningar.

Verksamheter som identifierats som samhällsviktiga

Rapporten identifierar tretton verksamhetsområden som samhällsviktiga. Av dessa är Stockholms läns Landsting (SLL) direkt berört inom områdena: akutsjukvård inklusive primärvård och hemsjukvård, transporter och drivmedel, 112-larm för ambulanstransporter samt information och kommunikation inklusive ledning.

Indirekt blir landstinget berört av verksamheter som: kommunalteknisk verksamhet med vattenförsörjning, avloppshantering och fjärrvärme. Landstinget är också berört av verksamheterna: livsmedelsförsörjning och betalningsförmedling.

Studiens uppdelning av de tretton verksamheterna som samhällsviktiga och därmed prioriterade, bedöms som riktiga.

Tidsgränser för oacceptabla elavbrott

Principiellt är inga elavbrott acceptabla. Men tekniken och felhandlingar den s.k. "mänskliga faktorn" finns alltid med, liksom naturrelaterade händelser som kan vara både svåra och extrema. Sabotage med hjälp av s.k.

”Insiders” kan skapa, beroende på kunskap och åtkomst till vitala styr-system, nationella och regionala störningar.

Effekterna för samhället och enskild vid ett elavbrott under en extrem kall februaridag måste alltid finnas med i bedömningarna. Ett långt elavbrott under extrem kyla och blåst kommer att medföra skador och dödsfall bland länets innevånare. Frågan är vad samhället är berett att acceptera. Ytterligare studier behöver göras för att klarlägga konsekvenserna av ett längre elbortfall med extrem kyla och blåst, inte minst för storstadsområden.

Elavbrott upp till sex timmar

Studien föreslår att alla el-användare måste acceptera 6 timmars elavbrott och att inga användare skall i ”normalfallet” behöva acceptera mer än 24 timmars avbrott. I första fallet ställer detta mycket stora krav på användarna och i det senare fallet mycket stora krav på elleverantörerna (producenterna och distributörerna).

SLL anser att 24-timmarsgränsen är bättre än den målsättning Socialstyrelsen har inom projektet Sjukvårdens säkerhet i kris och i krig (SSIK-projektet), med reservkraft för kontinuerlig drift under långa perioder.

Studiens avvägning att alla måste klara sex timmars avbrott, bedöms som godtagbar.

Är åtgärderna relevanta för målet att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid

Om studiens förslag skall kunna realiserats måste elleverantörerna inleda och visa intresse genom beslut om investeringar som behövs. Förutom drift och underhåll blir landstingets investeringar i ytterligare reservkraft mycket stora och omfattande. Prioriteringar till de verksamheter som bäst behöver reservkraft kommer att behöva ske. SLL förutsätter att statliga medel avsätts för genomförandet, inte minst med tanke på landstingets ekonomiska situation.

I stället för egna stora investeringar i reservkraft och 1-5 timmar drifttid/år borde elleverantörerna kunna tillhandahålla den reservkraft som behövs för stora brukare t ex akutsjukhus. Studier behöver genomföras för alternativa lösningar. SLL ställer sig positivt till att i samverkan med Energimyndigheten och intresserad leverantör studera ett sådant alternativ inför den planerade ny- och tillbyggnaden av Karolinska Universitetssjukhuset i Solna.

Samråd har skett med Beställarkontor Vård:s enhet för Katastrofmedicinsk planering.

Sören Olofsson